

OLIMPIADA *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ* - OLAV
Etapă locală - 25 ianuarie 2026
Nivelul I – clasele a IX-a și a X-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 puncte

Unchiul meu Jules

de Guy de Maupassant

Un bătrân cu părul alb ceru de pomană. Tovarășul meu, Joseph Davrache, îi dădu cinci franci. Văzând privirea mea mirată, spuse:

- Amărâtul acela sărac îmi amintește de o poveste pe care am să ți-o spun, amintire ce mă urmărește continuu. Iată povestea:

Familia mea, de loc din Havre, nu era bogată. De-abia reușeam să ne ducem zilele. Tatăl meu muncea din greu, venea târziu de la birou și câștiga foarte puțin. Aveam două surori. Mama mea suferea mult din cauza posibilităților noastre limitate și adesea avea cuvinte de ocară pentru bărbatul ei, reproșuri voalate și ascunse. Atunci bietul om făcea ceva care mă mâhnea. Își trecea mâna peste frunte ca și cum ar îndepărta transpirația care nu exista și nu spunea nimic. Îi simțeam suferința neputincioasă. Ne zgârceam la toate și nu am acceptat niciodată invitații la cină, ca să nu trebuiască să invităm la rândul nostru. Toate proviziile noastre erau chilipiruri. Surorile mele își coseau singure rochiile și se iscau discuții îndelungate pentru prețul unei bucăți de panglică de cincisprezece centimi metrul. Mâncam, de obicei, supă și carne de vită, preparată cu tot soiul de sosuri.

Se spune că este sănătos și hrănitor, dar eu mi-aș fi dorit și altceva.

Eram supus unor scene teribile pentru niște nasturi pierduți sau pantaloni rupți.

În fiecare duminică, îmbrăcați în cele mai bune haine, ne duceam la plimbare de-a lungul digului. Tatăl meu, într-o redingotă, pălărie înaltă și mănuși din piele de ied, îi oferea brațul mamei, gătită ca o barcă în vacanță. Surorile mele, care erau gata întotdeauna primele, așteptau semnalul de plecare; dar, în ultima clipă, cineva găsea o pată pe redingota tatei și trebuia ștearsă repede cu o cârpă înmuiată în gaz (...)

Apoi plecam ceremonios. Îmi amintesc ținuta pompoasă a bieților mei părinți în aceste plimbări de duminică, expresia aspră de pe fața lor, mersul lor rigid. Se mișcau încet, cu o expresie serioasă, cu corpurile țepene, picioarele rigide, de parcă ceva de extremă importanță depindea de apariția lor.

Unchiul meu Jules, fratele tatei, era singura speranță a familiei, după ce fusese singura ei spaimă. Auzisem de el încă din copilărie și mi se părea că ar trebui să-l recunosc imediat, știind așa de multe despre el. Cunoșteam fiecare amănunt al vieții lui până în ziua plecării lui în America, chiar dacă despre perioada aceasta a vieții lui se vorbea numai pe șoptite (...)

Timp de zece ani nu s-a auzit nimic de unchiul Jules; dar, pe măsură ce trecea timpul, speranța tatei creștea, iar mama spunea și ea adesea:

- Când bunul Jules are să vină, situația noastră are să se schimbe. Uite unul care a știut să se descurce!

Și, în fiecare duminică, în timp ce urmărea vapoarele mari apropiindu-se din depărtări, scoțând fum, tata repeta eterna lui întrebare:

- Ce surpriză ar fi dacă Jules ar fi pe vaporul acela! Nu-i așa? (...)

*

Jersey era excursia ideală pentru cei săraci. Nu este departe; traversezi o bucată de mare cu vaporul și ajungi pe pământ străin, căci insula aceasta aparține Angliei. Și uite-așa, un francez, după două ore de mers cu vaporul, poate să vadă un popor vecin și să studieze obiceiurile.

Excursia la Jersey ne-a absorbit toată atenția. Era singurul lucru pe care îl așteptam, gândul constant din mințile noastre.

- În sfârșit am plecat. Mi-aduc aminte ca și cum ar fi fost ieri. Barca scotea aburi trecând pe lângă debarcaderul de la Granville. (...)

Deodată, tata păru, însă, îngrijorat; se retrase câțiva pași, se uită fix la familia lui adunată în jurul celui care deschidea scoicile și veni repede către noi. Părea foarte palid, cu o privire ciudată. Cu o voce joasă, îi spuse mamei:

- E extraordinar cum omul acela care deschide stridiile arată ca Jules!
- Care Jules?
- Cum care? Frate-miu. Dacă n-aș ști că e departe, în America, aș crede că este el.
- Ia, du-te să vezi, Clarisse! Aș prefera să vezi cu ochii tăi! (...)

I-am întins cinci franci pe care îi aveam și el îmi dădu restul. M-am uitat la mâna lui: era o biată mână zbârcită de marinar. Și m-am uitat și la fața lui: un chip bătrân și nefericit. Mi-am spus în sinea mea: *E unchiul meu, fratele tatălui, unchiul meu!*

I-am dat bacșiș zece cenți. Îmi mulțumi:

- Dumnezeu să te binecuvânteze, conașule!

A vorbit ca un om sărac, care primește pomană. Nu m-am putut opri să mă gândesc că trebuie să fi cerșit pe acolo! (...)

Pe măsură ce ne apropiam de dig, m-a apucat o dorință mare să îl văd încă o dată pe unchiul meu Jules, să fiu lângă el, să-i spun ceva care să îl consoleze, ceva blând. Dar, cum nu mai mânca nimeni stridii, el se făcuse nevăzut; probabil că se dusesse jos, la adăpostul murdar ce ținea de casa sărmanului om."

(Traducere de Mihaela Istrati)

A. (1 punct: 0,25 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Joseph Davrache îi dă cinci franci unui bătrân care cerea de pomană, fiindcă:

- a. avea haine vechi;
- b. dorea să fie apreciat;
- c. îi amintește de o poveste pe care urma să o relateze, care îl urmărea permanent;
- d. avea părul alb.

2. Mama suferea mult, deoarece:

- a. era bolnavă;
- b. din cauza posibilităților limitate ale familiei;
- c. și-ar fi dorit și altceva;
- d. nu erau invitați la cină.

3. În fiecare duminică:

- a. existau reproșuri voalate și ascunse;
- b. familia se ducea la plimbare de-a lungul digului;
- c. se vorbea numai pe șoptite;
- d. familia mânca supă și stridii.

4. În excursia de la Jersey, familia descoperă că:

- a. bărbatul care deschide stridiile era unchiul, fratele tatălui;
- b. traversează o bucată de mare cu vaporul și ajunge pe pământ străin;
- c. insula aparține Angliei;
- d. era singurul lucru pe care îl aștepta.

B. (2 puncte: 0,25 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. În ultima clipă, cineva găsea o pată pe redingota tatei și trebuia ștersă.
- 2. A vorbit ca un om sărac, care primește pomană.
- 3. Excursia la Jersey le-a absorbit toată atenția.
- 4. Familia din Havre nu era bogată, ci abia își ducea zilele.
- 5. Nu acceptau niciodată invitații la cină.
- 6. I-a întins cinci franci pe care îi avea.
- 7. Simțea suferința neputincioasă a tatălui.
- 8. Săracul îi amintește de o poveste.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare cerință)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

- 1. Precizează motivul pentru care personajul-narator era supus unor scene teribile.
- 2. Menționează două trăsături ale lui Joseph Davrache, rezultate din comportamentul față de părinți, surori și față de unchiul Jules.

3. Explică ce legătură se poate stabili între situația materială a familiei și întoarcerea unchiului Jules.
4. În fragmentul citat, există următoarele referiri la aspectul unchiului Jules:
„M-am uitat la mâna lui: era o biată mână zbârcită de marinar. Și m-am uitat și la fața lui: un chip bătrân și nefericit. Mi-am spus în sinea mea: *E unchiul meu, fratele tatălui, unchiul meu!*”.
Explică, în cel mult 10 rânduri, de ce crezi că naratorul a ales să îl prezinte astfel, raportându-te la întregul fragment.

D. (15 puncte)

Ai citit nuvela „Unchiul meu Jules” scrisă de Guy de Maupassant și vrei să o prezinți colegilor tăi, împreună cu care lucrezi la un proiect de adaptare a textelor literare pentru a deveni scenarii de film.

Redactează un text, de cel mult 30 de rânduri, care să reprezinte justificarea alegerii acestui text pentru a fi ecranizat.

În redactarea textului, vei avea în vedere formularea a două argumente care să-ți susțină punctul de vedere.

SUBIECTUL al II-lea

20 puncte

Viață și cărți. Amintirile unui cititor de cursă lungă

Nicolae Manolescu

„Sigur că cititul este una dintre marile bucurii ale vieții și printre puținele vicii care nu trebuie pedepsite. Dar eu nu l-aș separa, nici măcar din rațiuni de demonstrație, de învățătură. A citi înseamnă a învăța. E o formă de experiență sau, mai bine zis, un multiplicator al experiențelor noastre: căci, dacă ne-am mărgini la ceea ce putem vedea sau trăi în jurul nostru într-o viață de om, am fi foarte săraci. Există neîndoielnic o școală a vieții. Și nu stă în intenția mea să o opun cititului. Cred, din contră, că cititul furnizează vieții o enormă cutie de rezonanță, în care întâmplările trăite de noi se confruntă cu cele trăite sau imaginate de alții și în care, prin comparație, semnificațiile le sporesc considerabil. Malraux spune cam așa: nimic din ce mi se întâmplă numai mie nu are semnificație. Dar cum să știu asta, dacă nu citesc? Contactele și cunoștințele personale nu sunt destul de numeroase și ele au, în orice caz, tendința de a semăna unele cu altele, fiindcă toți trăim, mai mult sau mai puțin, într-o lume închisă și extrem de restrânsă.

Abia cărțile ne dezvăluie cu adevărat înțelesul lucrurilor pe care le trăim. (...)

*

Pentru talmeș-balmeșul lecturilor mele de până la șaisprezece-șaptesprezece ani (nu mi-e rușine să recunosc că și astăzi citesc la fel), este interesant să arăt că, pe lângă literatură, citeam și multe cărți de știință, dintre care cele de astronomie au jucat un rol hotărâtor în formarea gândirii mele. (...) Când eram elev la gimnaziu (la școala elementară, cum se spunea pe-atunci), am descoperit întâmplător o veche traducere a unei cărți de astronomie pe înțelesul tuturor. Despre autor nu auzisem înainte, dar mi-a devenit oarecum familiar după aceea, prin scrieri de același fel.”

(Nicolae Manolescu, *Viață și cărți. Amintirile unui cititor de cursă lungă*)

A. (2 puncte: 0,40 p. pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Citește enunțurile de mai jos, extrase din textul dat sau referitoare la acesta. Transcrie pe foaia de concurs cifra asociată enunțului și notează opțiunea ta. În cazul în care consideri că enunțul este adevărat, notează în dreptul cifrei A, iar în cazul în care consideri că este fals, notează F.

1. Până la șaisprezece-șaptesprezece ani lecturile lui Nicolae Manolescu erau organizate temeinic.
2. Nicolae Manolescu a descoperit întâmplător o traducere a unei cărți de astronomie când era la școala elementară.
3. Înțelesul lucrurilor pe care le trăim nu este dezvăluit cu adevărat de cărți.
4. Cititul este un viciu care nu trebuie pedepsit.
5. Rolul hotărâtor în formarea gândirii lui Nicolae Manolescu l-au jucat textele literare.

B. (9 puncte: câte 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Indică, într-un enunț, o idee sugerată de titlul fragmentului dat.
2. Prezintă două trăsături ale adolescentului evocat în fragmentul dat.
3. Explică, în cel mult 6 rânduri, structura *a citi înseamnă a învăța*.

C. (9 puncte)

Imaginează-ți că ești invitat/invitată să vorbești în fața unor adolescenți despre rolul formativ al cărților.

Redactează un text, de cel mult 20 de rânduri, care să reprezinte discursul tău.

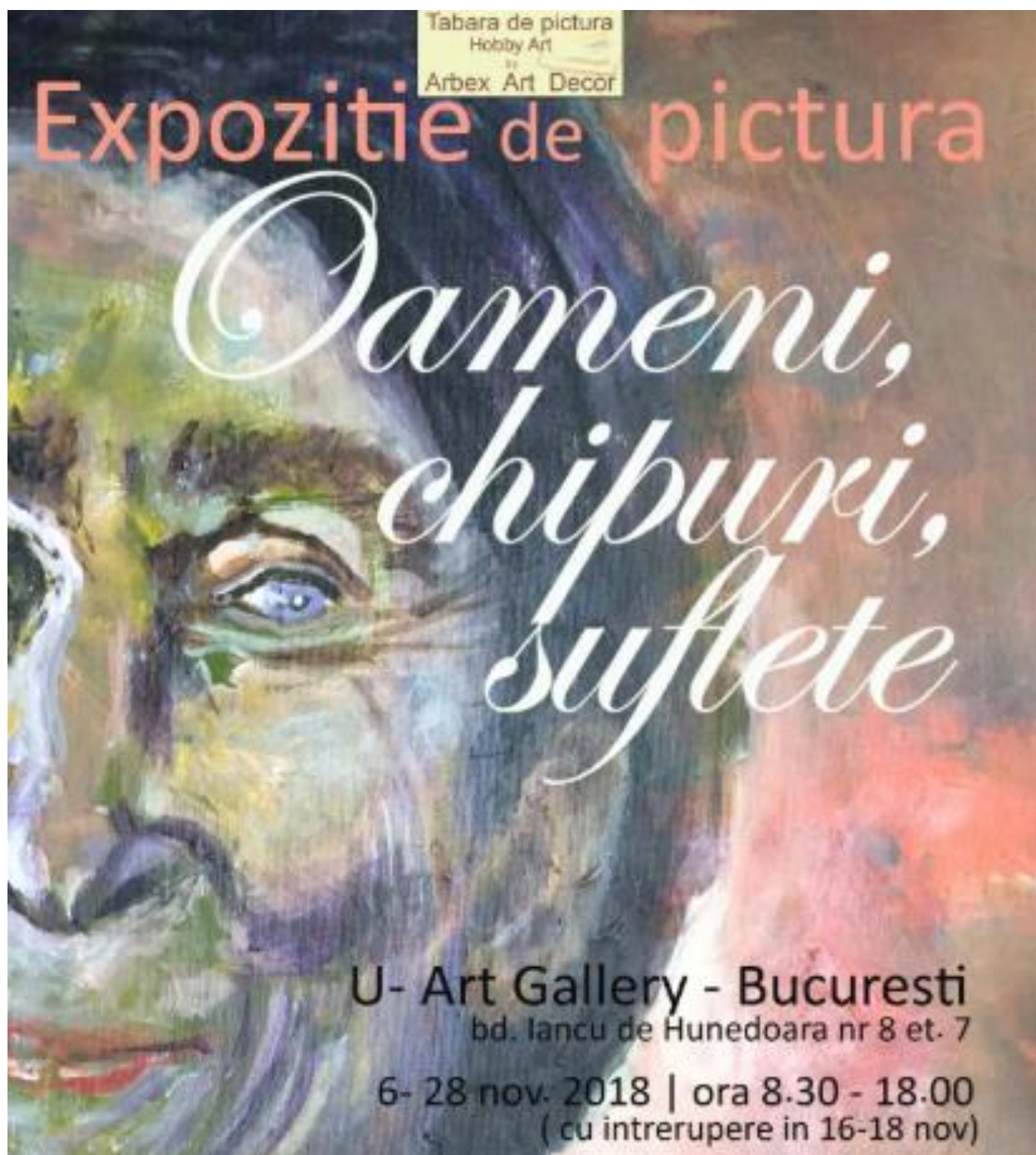
SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

(Câte 3 puncte pentru cerințele 1-2; 4 puncte pentru cerința 3)

Privește cu atenție imaginea atașată și răspunde la fiecare dintre cerințele formulate:

1. Precizează scopul pentru care a fost elaborat afișul.
2. Prezintă motivul pentru care mesajul „Oameni, chipuri, suflete” este notat cu caractere de dimensiuni mai mari.
3. Explică relația dintre titlul expoziției și fotografia folosită în afiș.

Tabara de pictura
Hobby Art
Arbex Art Decor

Expozitie de pictura

*Damen,
chipuri,
suflute*

U- Art Gallery - Bucuresti
bd. Iancu de Hunedoara nr 8 et. 7
6- 28 nov. 2018 | ora 8.30 - 18.00
(cu intrerupere in 16-18 nov)